

Petar II Petrović Njegoš

Petar II Petrović Njegoš, crnogorski vladika, najveći crnogorski i jedan od najvećih srpskih pesnika, filozof i državnik, rođen je 13. novembra 1813. godine u Njegušima, glavnom selu Kutijske nahije, pod Lovćenom, nadomak Jadranskog mora, kao drugi sin Tome Markova Petrovića i Ivane (rođene Proroković). Na krštenju je dobio ime Radivoje pod kojim je kasnije u narodu i bio poznat vladika Rade. Pretpostavlja se da je dodatak Njegoš, a ne Njeguš, kao što bi trebalo prema imenu njegovog plemena i najužeg zavičaja, preuzeo od strica vladike Petra, koji je katkada uz svoje prezime dodavao Njegoš, a ne Njeguš.

Početakom 1825. godine, vladika Petar I, njegov stric, uzima ga pod svoje i dovodi u cetinjski manastir, da ga školuje i pripremi za naslednika. Prvi Radovi vaspitači na Cetinju su bili kaluđer Misail Cvetković i vladikin sekretar Jakov Cek. Njegošev brat od strica je takođe školovan u Rusiji ali je on više voleo vojsku i oficirski poziv, a tradicija je nalagala da vladalac Crne Gore bude vladika.

20. januara 1827. godine Mitropolit Petar I je izrazio želju da mu naslednik bude Rade Tomov, a ne Đorđije Savov, koji će kasnije u Rusiji postati konjički oficir. Radeta zadržava kraj sebe i pokušava da mu prenese svoja znanja, uči ga italijanski, ruski, nemački, malo engleskog i francuskog i deli sa njim knjige iz svoje bogate biblioteke. Krajem septembra vladika Petar I zadržava u službi, kao državnog sekretara i jednog ministra, pesnika Simu Milutinovića Sarajliju i poverava mu u zadatak vaspitavanje Rada Tomova.

Posle stričeve smrti, 1830. godine, Njegoš se zakaluđerio i primio upravu nad Crnom Gorom. Mladom Njegošu u vladanju, prvih mesec dana pripomažu otac Tomo, ujak, kapetan Lazar Proroković i nekoliko otresitijih glavara. Krajem godine Njegoš se nalazi na udaru protivnika, a naredne godine ga u manastiru Vranjina, na ostrvu Komu, raško-prizrenski arhiepiskop proizvodi u arhimandrita i preinačuje mu ime u Petar.

1833. godine Njegoš putuje u Petrograd, gde je zavladičen. Po povratku u Crnu Goru, kao prvi crnogorski valdika posvećen u Rusiji, sa sobom donosi u jedanaest spakovanih sanduka nekoliko stotina knjiga za potrebe crkve i škole i za sebe lično. Na tom putovanju Njegoš je takođe nabavio štampariju, koju je namenio za štampanje bukvara, časlavaca i psaltira. Već iduće godine na Cetinju sa radom počinje i prva osnovna škola za trideset učenika.

18. oktobra 1834. godine Petar II Petrović Njegoš je proglasio svog pokojnog strica, Petra I Petrovića, za svetca, a iste godine objavio je na Cetinju i svoju prvu zbirku pesama Pustinjak cetinski, odštampanu u cetinjskoj štampariji.

1835. godine, dve godine nakon zavladičenja, dobija stepen arhiepiskopa.

1837. godine u februaru Njegoš je otputovao po drugi put u Rusiji, da traži pomoć za Crnu Goru i opravda se kleveta protivnika. I ne samo da je odbacio napade nego uspeva i da izdejstvuje povećanje godišnje pomoći Rusije, da bi tu pomoć kasnije iskoristio za kupovinu hrane, finansiranje državne administracije, izgradnju zgrada, puteva, mlinova i škola.

Tokom proleća i leta naredne godine vladika je u blizini starog manastira na Cetinju sagradio novi opremljeni dvorac sa pet odeljenja, visokim zidovima i

kulama, koji je kasnije nazvan Biljarda, po prvom bilijarskom stolu donetom tu 1839. godine.

U proleće 1845. godine je završio pisanje Luče mikrokozme, religiozno-filozofskog speva o nastanku sveta. Knjigu je posvetio svom nekadašnjem učitelju Simi Milutinoviću i ona je iste godine i štampana u Beogradu. Tokom ove godine je dao i da se sagradi na Lovćenu skromna crkva u kojoj će biti sahranjen.

Leći se od reumatizma i naredne godine završava pisanje Gorskog vijenca.

Uvađajući da mu je zdravlje sve lošije, 20 maja 1850. godine, tokom boravka u Prčnju, piše testament imenujući Danila Petrovića, sina svog brata od strica, za naslednika. Iz Prčnja kreće ka Dubrovniku i dalje Veneciji, da bi nakon toga kratko boravio i u Padovi, odakle se vraća 23. juna u Crnu Goru. Krajem godine ponovo odlazi u Beč i Italiju radi lečenja.

Početak 1851. godine Njegoš je boravio uglavnom u Napulju i Rimu.

Umire 19. oktobra 1851. godine, u 10 ujutro, na Cetinju, posle dvadeste i jedne godine nakon što je postao vladar Crne Gore.

Za vreme svoje vladavine postavio je temelje moderne države, ustanovio izvršnu vlast i senat, organizovao sudove, uveo poreze, osnovao prva štamparija na Cetinju i podigao prvu školu. U književnoj baštini ostavio je ep "Luča mikrokozma", dramu "Lažni car Šćepan Mali" i mnoštvo pesama.

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
  - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
  - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
  - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.